

Bjørøya AS og Midt-Norsk Havbruk AS
7770 FLATANGER

Vår dato: 15.02.2018
Deres dato: 2018/2432
Vår ref.:
Deres ref.:

og

Trøndelag fylkeskommune
Fylkets hus
PB 2560
7735 STEINKJER

Nordre Skokkeløy - oversendelse av tillatelse etter forurensningsloven - 3120 tonn - Bjørøya AS og Midt-Norsk Havbruk AS - Osen kommune

Fylkesmannen har besluttet å gi midlertidig tillatelse etter forurensningsloven til Bjørøya AS og Midt-Norsk Havbruk AS på akvakulturlokaliteten Nordre Skokkeløy i Osen kommune. Tillatelsen med tilhørende vilkår er vedlagt og gjelder fram til 31.12.2021.

Vi viser til søknad fra Bjørøya AS og Midt-Norsk Havbruk AS, datert 29.08.2016, oversendt fra Sør-Trøndelag fylkeskommune til behandling 10.07.2017, samt opplysninger kommet frem under saksbehandlingen.

Informasjon om vedtak

Fylkesmannen i Trøndelag har gitt Bjørøya AS og Midt-Norsk Havbruk AS utslippstillatelse for en maksimalt tillatt lokalitetsbiomasse på 3120 tonn på ny lokalitet Nordre Skokkeløy i Osen kommune. Tillatelsen gjelder **fram til 31.12.2021**.

Utslippstillatelsen med tilhørende vilkår er vedlagt. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16. Merk også at vedleggene til tillatelsen er en del av de juridiske kravene til bedriften. Tillatelsen er ikke gyldig før Trøndelag fylkeskommune har gitt endelig tillatelse etter akvakulturloven.

Fylkesmannen har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsettingen av vilkårene lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Ved fastsettingen av vilkårene har Fylkesmannen videre lagt til grunn hva som kan oppnås med beste tilgjengelige teknikker.

Fylkesmannens rolle

Fylkesmannen skal vurdere om vi på bakgrunn av søknaden kan gi en tillatelse etter forurensningsloven. Vurderingen etter forurensningsloven skal også omfatte vurdering opp mot vannforskriften §§ 4-6 og evt. § 12, og naturmangfoldloven §§ 8-12. Fylkesmannen skal i tillegg gi en uttalelse til søknaden med tanke på hensynet til verneområder, biologisk mangfold, vilt, lakse- og innlandsfisk, i henhold til akvakulturloven §§ 15 og 16. Uttalelsen i henhold til akvakulturloven er delvis uavhengig av tillatelsen og blir gitt i eget brev.

Saksframstilling

Søknaden fra Bjørøya AS og Midt-Norsk Havbruk AS om å etablere et nytt anlegg for en maksimalt tillatt lokalitetsbiomasse (MTB) på 3120 tonn ble oversendt Fylkesmannen

10.07.2017. Det ble endret litt på den omsøkte anleggsplasseringen og søkeren sendte en kartskisse med ny plassering 19.05.2017. Da var anlegget blitt redusert fra 12 til 10 bur, samt flere fortøyninger ble tatt bort og/eller forkortet. Endringene ble gjort for å imøtekomme ønsker fra fiskeriinteressene. I senere dialoger mellom rekefiskere og oppdretter har det vært jobbet med plasseringen av fortøyninger/forankringer av anlegget. 12.09.17 fikk Fylkesmannen tilsendt ny kartskisse med endret plassering fra fylkeskommunen.

Nordre Skokkeløy skal erstatte tidligere godkjente lokalitet Raudøya.

Planavklaring, kommunal behandling og merknader

Lokaliteten er i kommuneplanens arealdel avsatt til hovedformålet «bruk og vern av sjø og vassdrag». I henhold til kommuneplanens bestemmelser pkt. 5.5 omfattes formålet «akvakultur» av hovedformålet og er i tråd med kommuneplanens arealdisponering. Hovedutvalg for utvikling og miljø har gitt dispensasjon fra kommuneplanens plankrav for akvakulturanlegg i sjø (krav om reguleringsplan).

Det kom inn to merknader i saken i forbindelse med offentlig ettersyn.

Osen fiskarlag støtter ikke etableringen av akvakulturanlegget ved Nordre Skokkeløy og viser til vedtak gjort av fiskarlagene i Osen og Roan i 2008 da Marine Harvest søkte om etablering av et anlegg i samme område. I uttalelsen støtter ikke Osen fiskarlag etableringen i denne omgang da dette er et av de beste områdene for reker i Trøndelag. I ettertid har Fiskeridirektoratet vært i dialog med rekefiskere og oppdretter for å få til en plassering av fortøyninger/forankringer av anlegget som ikke kommer i konflikt med utøvelsen av reketrålingen.

Fosen Naturvernforening klager hovedsakelig på at kommunen har gitt dispensasjon da miljøbelastningen vil bli for stor i nærområdet. De har følgende merknader:

- Området utgjør et 182 da stort område med fiskeforbud, og sammen med anlegget ved Raudøya (vel 1 km bortenfor) vil det bli et stort sammenhengende område som forsvinner for allmenn bruk.
- Sykdommen PD er allerede påvist ved Raudøya. I følge regelverket bør det helst være 5 km mellom anleggene. Her er det i tillegg tre andre anlegg i avstand på ca. 5 km (Svesøya, Nausttaren, Breivika).
- Anlegget får konsekvenser for trafikk til Buholmen naturreservat.
- Bunnen under anlegget utgjør en gryte som egner seg til oppsamling av fôrrester og avføring.
- Utvandrende smolt og den allerede hardt svekkede sjøørreten er svært sårbare for lusesmitte – Høyvikelva ligger 3,8 km unna.
- Det fryktes at etableringen vil føre til dårlig kvalitet på villfisken. Området er omkranset av fiskeplasser for aktiv og passiv redskap.
- Det er et rikt naturmiljø i området med mange arter av stor forvaltningsinteresse, mange på Norsk Rødliste 2015.

Kunnskap om resipienten

Produksjon av matfisk innebærer at store mengder fisk er konsentrert i et relativt beskjedent vannvolum. Dersom strømforholdene gjør at organiske avfallsstoffer i form av for eksempel fôrspill og ekskrementer akkumuleres på bunnen, kan dette, dersom tilførselene er tilstrekkelig høye, medføre at nedbrytningsprosessene i bunnsedimentene stopper opp.

Akkumulasjon av store mengder organiske avfallsstoffer kan medføre blant annet lokal utryddelse og/eller endring av bunndyrfaunaen, og det kan fungere som smittereservoar for fiskesykdommer.

Resultat fra B-undersøkelser

Det ble tatt B-undersøkelse på lokaliteten 22.07.2016 med rapportdato 17.08.2016. I følge rapporten er dette en forundersøkelse og vil stå som en referanse for oppfølgende undersøkelser.

Anlegget, slik det er tenkt plassert mellom Nord-Skokkeløy og Raudøyan, blir liggende over en flat undersjøisk rygg med skråning både i vestlig og østlig retning. Dybden innenfor ramma varierer fra 41 meter på det grunneste til 76 meter på det dypeste.

Det ble tatt 10 grabbskudd på 10 stasjoner. Det ble registrert dyr på ni stasjoner, flere arter børstemark, en del pigghuder, noen skjell og en leddsnekl. Bunn sedimentet besto for det meste av sand og stein, men også en god del skjellsand, grus og silt, og noe fjellbunn.

Lokaliteten som helhet fikk tilstand 1, meget god.

Resultat fra C-undersøkelsen

Det er ikke sendt inn en C-undersøkelse eller forundersøkelse på lokaliteten.

Strømundersøkelser

Måling av strøm- og vannutskiftningsforholdene på 15, 45 og 63 meters dyp ble foretatt i perioden 07.07.2016-07.08.2016. For å måle vannstrøm ble det benyttet 1 stk 400 kHz akustisk dopplermåler.

Gjennomsnittlig strømhastighet på 15 meters dyp ble beregnet til 5 cm/sek, med maksimum strømhastighet på 23 cm/sek. Andelen "0-målinger", målinger med verdier mellom 0 cm/sek og 1 cm/sek, ble beregnet til 3,59 %. Neuman parameter lå på 0,08.

Gjennomsnittlig strømhastighet på 45 meters dyp ble beregnet til 4 cm/sek, med maksimum strømhastighet på 22 cm/sek. Andelen "0-målinger", målinger med verdier mellom 0 cm/sek og 1 cm/sek, lå på 5,49 %. Neuman parameter lå på 0,12.

Gjennomsnittlig strømhastighet på 63 meters dyp ble beregnet til 6 cm/sek med maksimal strømhastighet på 22 cm/sek. Andelen "0-målinger", målinger med verdier mellom 0 cm/sek og 1 cm/sek, lå på 2,39 %. Neuman parameter lå på 0,24.

Fylkesmannens vurdering

Vannforekomsten og vannforskriften

Formålet med vannforskriften er å gi rammer for fastsettelse av miljømål som skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene.

I følge vannforskriften § 4-6 skal tilstanden i overflatevann og grunnvann beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand.

Vannforskriften § 12 gir åpning for ny aktivitet eller nye inngrep som likevel i en liten grad kan påvirke tilstanden i resipienten negativt. Det kan tillates forringelse fra svært god til god økologisk tilstand forutsatt av visse vilkår er oppfylt.

Lokaliteten ligger i vannforekomsten Frohavet-nord (nr. 0322000030-16-C)). I følge databasen Vann-nett er vannforekomsten betegnet som åpen eksponert kyst. Den økologiske tilstanden er antatt god men med udefinert kjemisk tilstand.

Virksomheten det her søkes om tillatelse for er vurdert til ikke å komme innunder unntaksbestemmelsene i vannforskriften § 12. Fylkesmannen vurderer det slik at tiltaket er

av en slik art at det er mulig å minske eventuelt utslipp slik at bestemmelsen i § 4 i vannforskriften kan overholdes, og målene i forvaltningsplanen kan oppnås.

Hvis det viser seg at driften påvirker vannforekomsten negativt, må det gjøres utslippsreducerende tiltak for å redusere påvirkningen.

Vurdering opp mot naturmangfoldloven

I følge naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Nedenfor følger en vurdering av tiltaket og mulige effekter på biologisk mangfold i området.

§ 8 – kunnskapsgrunnlaget

Anlegget er lokalisert i et område med flere naturverdier.

Lokaliteten er foreslått lagt oppå en undersjøisk rygg, bunnen består av hardbunn noe som skal kunne bidra til å redusere oppsamling av organisk materiale under anlegget.

Den viktige naturtypen kystlynghei er registrert på Sør-Raudøya, men det anses som lite sannsynlig at anlegget vil ha noen form for påvirkning der. Det er registrert et større vernet område (Buholmen naturreservat) mer enn 6 km nord for tenkt anlegg.

Arter av nasjonal forvaltningsinteresse

Område rundt anlegget har et rikt fugleliv med flere arter på Norsk Rødliste.

Ifølge Naturbase er Haraflesan (rundt 3 km nordvest) et gruntvannsområde med små holmer og skjær. Området benyttes mye av sjøfugl som er listet som arter av nasjonal forvaltningsinteresse - havelle, ærfugl, teist, praktærfugl. Det er også registrert bløtbunnsområder i strandsonen rundt Haraflesan med mye vade- og andefugl, forekomsten har fått verdi C-lokalt viktig.

Det er og registrert viktige beite- og yngelområder nordøst (Svesøya, rundt 6 km), nord (Buholmråsa/Kårflesleia, 6 km), vest (7,6 km), sørvest (Kalværet/Buaøya, 4,2 km) og sør for anlegget (Skarvsteinøra, 4,5 km unna).

Ifølge Artsdatabanken og Naturbase er det observert flere andre arter fugl i området rundt det planlagte anlegget - på Raudøyan, Bjørsvika og Skokkeløyan. Blant annet smålom (LC), fiskemåke (NT) og hvitkinngås (LC).

Det har også vært observasjoner av oter i området.

Kamskjell og skjellsand

Lokaliteten Nordre Skokkeløy er plassert utenfor flere områder med viktige skjellsandforekomster og svært viktige større kamskjellforekomster (Osen-Roan, verdi A).

Rapport fra Havforskningen nr. 8-2016 omhandler «Effekter av utslipp fra akvakultur på spesielle marine naturtyper, rødlista habitater og arter». I følge denne rapporten er Norge et av få land som har store skjellsandforekomster, og vi har dermed et spesielt ansvar for å forvalte dem riktig. Skjellsand har bl.a. en økologisk funksjon som habitat for kamskjell.

Kamskjellet foretrekker strømrrike områder med skjellsand som substrat, men finnes i områder med alt fra fin sand til grov grus, med eller uten innblanding av mudder. Arten er utbredt i Norge fra Skagerrak i sør til Lofoten i nord. Trøndelag og Nordland har de største bestandene, men også i Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane finnes det regionalt store bestander.

I rapporten fra Havforskningen skrives det: «*Kamskjell foretrekker i utgangspunktet mikroalger som føde, men filtrerer også ut andre partikler, teoretisk sett også organiske partikler fra oppdrettsanlegg. Nortug (1998) fant ingen signifikant effekt verken i vekst, glukoseinnhold eller fyllingsgrad hos stort kamskjell som ble plassert både nedstrøms og oppstrøms for et oppdrettsanlegg. Per i dag finnes det ikke kunnskap om kamskjell tar opp organiske partikler fra oppdrettsanlegg.*»

Det konkluderes i rapporten at vi har i dag liten kunnskap om i hvilken grad skjellsand-områder og kamskjellforekomster påvirkes av oppdrettsanlegg.

Med tanke på kamskjellforekomstene, vil det være viktig å ta andre hensyn til kamskjellforekomstene, spesielt med tanke på bruk av kjemikalier (inkl. midler mot lakselus), jf. substitusjonsplikten og aktsomhetsplikten i produktkontrollen §§ 3 og 3a.

Tareskogforekomster

Informasjon fra Naturbase viser at det er flere større tareforekomster i området rundt anlegget, de nærmeste ligger både rundt store deler av Nord-Skokkeløya (verdi B), Sør-Skokkeløya (verdi B) og rundt Raudøya (verdi B).

Det oppgis i søknaden at under B-undersøkelsen ble det ikke registrert tare under tiltenkt plassering av anlegget.

I følge rapporten etablerer både sukkertare og stortare seg raskt igjen hvis de blir utsatt for negative miljøpåvirkninger, men det kan ta 4-8 år før stortareskog er fullstendig rehabilitert.

§ 9 – føre-var-prinsippet

Den generelle kunnskapen om hvordan de ulike naturtypene kan påvirkes av forurensning fra oppdrettsvirksomhet er begrenset. Vi er usikre på effektene med tanke på kamskjellforekomstene. Trøndelag sammen med Nordland har de største kamskjell-bestandene og det er viktig at vi tar vare på dem.

Med bakgrunn i viktige naturverdier og biologisk mangfold samt at det ikke er sendt inn noen rapport fra C-undersøkelse i området ønsker vi å benytte føre-var-prinsippet i noe grad. Vi har dermed besluttet å gi kun midlertidig tillatelse. Vi har også satt krav til overvåking av bunnfaunaen ved at det blir utført C-undersøkelser på lokaliteten før oppstart og etter en tids drift.

Hvis det ut i fra disse undersøkelsene eller andre undersøkelser viser seg at lokaliteten blir overbelastet, plikter bedriften å gjøre tiltak for å minske belastningen av området.

§ 10 – økosystemtilnærming og samlet belastning

Siden det omsøkte anlegget vil erstatte et annet eksisterende anlegg (Raudøya) med tilsvarende MTB, er det sannsynlig at den samlede belastningen på naturmangfoldet ikke vil øke.

De nærmeste matfisklokalitetene er Nausttaren (Bjørøya) som ligger 5,7 km nordvest, og Breidvika (Marine Harvest Midt) som ligger 6,7 km sørøst.

§ 11 – kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder. Hvis det viser seg at belastningen fra driften blir for stor, må bedriften ta kostnadene med forbedringstiltak.

§ 12 – det skal tas utgangspunkt i miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Det skal tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikk og lokalisering som ut fra en tidligere,

nåværende og framtidig bruk av naturmangfoldet og økonomiske forhold gis de beste samfunnsmessige resultatene.

Bedriften plikter å redusere sine utslipp så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Anlegget skal benytte best tilgjengelige teknikker så langt som råd, når dette ikke medfører urimelige kostnader.

Fylkesmannens konklusjon

Med bakgrunn i søknaden, rapportene fra strømmålingene og B-undersøkelsen finner Fylkesmannen at vi kan gi utslippstillatelse som omsøkt. Det er likevel bedriften sitt ansvar at lokaliteten ikke blir overbelastet og at vannforekomsten forblir i god tilstand.

Hvis det ut fra oppfølgende B- og C-undersøkelser etter NS 9410 eller andre resipientundersøkelser kan se ut til at lokaliteten blir overbelastet, plikter bedriften å gjøre tiltak for å minske belastningen på området.

Risikoklasse

Ut fra opplysningene som foreligger om utslippene og miljøtilstanden i resipienten, finner Fylkesmannen det rett å klassifisere denne bedriften i **risikoklasse 3**.

Risikoklassifiseringen er et uttrykk for forurensningspotensialet som foreligger, og er gradert fra 1 til 4, der 1 er høyeste risiko. Klassifiseringen har innvirkning på hvor ofte Fylkesmannen er ventet å gjennomføre tilsyn med bedriften.

Frister

Tabellen nedenfor gir oversikt over frister for gjennomføring av tiltak som tillatelsen krever:

Tiltak	Frist	Henvisning til vilkår
Utføre C-undersøkelse (inkl. en referansestasjon) i samsvar med NS 9410	Før etablering av anlegget	7.2
Innsending av rapport fra C-undersøkelse etter NS 9410 til Fylkesmannen	Fortløpende og senest innen 31.12. i undersøkelsesåret.	7.3
Oppfølgende C-undersøkelse i samsvar med NS 9410	Etter første produksjonssyklus	7.2
Innsending av rapport fra oppfølgende C-undersøkelser etter NS 9410.	Fortløpende og senest innen 31.12. i undersøkelsesåret.	7.3
Registrering av data fra overvåking og resipientundersøkelser i databasen Vannmiljø	Fortløpende og senest innen 31.12. i undersøkelsesåret.	7.3

Generelle forutsetninger for tillatelsen og informasjon om regelverk

Regelverk

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven, samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. For informasjon om øvrige regler som kan være aktuelle for bedriften, viser vi nettstedet www.regelhjelp.no.

Endringer eller tilbakekalling av tillatelsen

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

Tvangsmulkt og straff

Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Ved avvik fra tillatelsen eller forurensningsloven kan Fylkesmannen gi pålegg om igangsetting av tiltak for å rette opp avvik, jf forurensningsloven § 7, siste ledd. Dersom pålegget ikke blir fulgt opp, kan Fylkesmannen fatte vedtak om tvangsmulkt til staten, jf. § 73, eller sørge for igangsetting av tiltak, jf. § 74.

Erstatningsansvar

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan, etter anmodning eller av eget tiltak, beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Fylkesmannen. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil Fylkesmannen også kunne gi på forespørsel.

Med hilsen

Marit Lorvik (e.f.)
Seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Sandra Bartusevica
Rådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

- 1 Nordre Skokkeløy - tillatelse etter forurensningsloven - 3120 tonn - Bjørøya AS og Midt-Norsk Havbruk AS - Osen kommune

Kopi med vedlegg:

Osen kommune		7740	STEINSDALEN
Fosen Naturvernforening	Ytre Ringvei 32	7100	RISSA
Osen Fiskarlag		7740	STEINSDALEN
Trøndelag fylkeskommune v/Guri Stuevold			
Fiskeridirektoratet region Midt	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Mattilsynet region Midt, avd.	Felles postmottak PB 383	2381	BRUMUNDDAL
Innherred og Fosen			
Trøndelag fylkeskommune	Fylkets hus, Pb 2560	7735	STEINKJER
Bjørøya AS v/Sondre Johnsrud			